

Wyrok Sądu Wyższego w sprawie Rosenthalów o zapłacenie przez Skarb Publiczny odszkodowania za wyburzoną kamienicę.

Or. Archiwum Narodowe w Krakowie, sygn. 29/200/1850 (d. WM 337), s. 971–974.

Edycja krytyczna: Mateusz Mataniak.

6 VIII 1851

[s. 971]

W imieniu Najjaśniejszego Franciszka Józefa I, Cesarza Austrii i Króla etc.
C.k. Sąd Wyższy Miasta Krakowa i Jego Okręgu

Wydał wyrok następujący.

Działo się w Krakowie, w Domu Władz Sądowych, na audyencji publicznej c.k. Sądu Wyższego dnia 6 sierpnia 1851 r.

Obecni: P. Bartynowski – O.P.D., prezes; Dymidowicz, Dudrewicz, Miętuszewski, Korytowski – sędziowie Sądu Wyższego; Giebułtowski – sekretarz, zastępca pisarza; Ciszewski – prokurator.

[Podpisy] P. Bartynowski, A. Giebułtowski.

Miedzy c.k. Biurem Spraw Skarbu Miasta Krakowa i Jego Okręgu, w Krakowie przy ul. Grodzkiej w domu pod L. 106 egzystującym, rekurrującym, przez Herkulana Komara Obrońcę Spraw Rządowych i Instytutowych stawającemu, z jednej, a Maurycym Józefem dwojga imion i Heleną Rosenthalami małżonkami, właścicielami kamienicy pod L. 193 w gm. II Miasta Krakowa położonej, obywatelami krajowymi, żoną w asystencji i z upoważnieniem męża czyniącą, w Krakowie przy Głównym Rynku pod L. 17 zamieszkałymi, rekurrowanymi, przez Jana Hieronima Stefana Rzezińskiego O.P.D. adwokata stawającymi, z drugiej strony.

W sprawie o skazanie c.k. Skarbu Miasta Krakowa i Jego Okręgu na zapłacenie rekurrowanym sumy 18 817 złp wraz z procentem po 5/100 od daty wyniesionego żądania, i zasądzenia kosztów sporu, w porządku rozstrzygnięcia rekursu od wyroków c.k. Trybunału Wydziału III z dnia 4 sierpnia 1848 r. w I Instancji i Wydziału I z dnia 2 stycznia 1850 r. w drodze apelacji zapadłych. Z pozwu de datto 2 maja 1850 r. i następnego wezwania, na audyencję Sądu wyprowadzonej.[s. 972] Po przywołaniu sprawy w porządku właściwym wokandy i odczytaniu komparycji, adwokat Komar jako Obrońca Spraw Skarbu ze strony Biura Spraw Skarbu wniósł Wywód rekursu w sprawie ut. Nr 1. Na który adwokat Rzeziński ze strony Rosenthalów odpowiedział ut. Nr II. Po wysłuchaniu sporu i danym wniosku Urzędu

Publicznego. C.k. Sąd Wyższy w rozpoznaniu wyniesionego ze strony c.k. Biura Spraw Skarbu i Instytutów Publicznych rekursu od wyroku w Wydziale I c.k. Trybunału na drodze apelacji pod dniem 2 stycznia 1850 r. zapadłego, a mianowicie co do kategorii odnoszącej się do pretensji Rosenthalów za wartość zburzonej kamienicy w sumie 7417 złp 27 gr. likwidowanej, zarekurrowanego.

Jak niemniej w odpowiedzi na powyższy rekurs ze strony Maurycego i Heleny Rosenthalów^a małżonków przedstawionej. Zważywszy, że wszelkie wnioski ze strony Biura Spraw Skarbu Wywodem rekursu objęte, jak niemniej stwierdzenie, jakoby Rosenthalowie nie mieli nawet tytułu do działania o wynagrodzenie likwidowanych przez niech pretensji, na uwagę nie zasługują, albowiem tytuł ich działania wynika z nabycia przez Maurycego Józefa dwojga imion Rosenthala na rzecz żony swej Heleny z Guttmanów Rosenthalowej, w dniu 19 kwietnia 1845 r. na publicznej licytacji realności pod L. 193 przy ul. Poselskiej w gm. II Miasta Krakowa stojącej. Zważywszy zatem, że Rosenthalowie^b [s. 973] jako właściciele rzeczzonej realności, wskutek reskryptu Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policji z dnia 9 maja 1845 r. do Nr 2070 wydanego, mając sobie polecane, aby dla upiększenia^c Miasta cofnęli się z frontem do linii A i B, stosownie do sporządzonego przez Rząd planu, zakreślonej, zmuszeni byli do zburzenia części budynku przez siebie nabytego, które to zburzenie pociągnęło za sobą konieczność wystawienia na nowym fundamencie, w linii wskazanej, nowego frontu, z przekształceniem wewnętrznych murów i stanu będących wówczas pokoi. Przez co na znaczne koszty zostali narażeni. Zważywszy, że z powyższego tytułu Rosenthalowie za ubytek w swej własności, zburzonej części nabytej przez siebie realności słusznie wynagrodzenia od Skarbu domagają się. I Sąd a quo prawnie orzeczenie swe na przepisach art. 545 KC oraz ustawie sejmowej z roku 1821 oparł. I celem oznaczenia wartości zburzonej części kamienicy oraz poniesionych stąd kosztów, dał miejsce relacji biegłych. I z tych zasad c.k. Sąd Wyższy uchylając rekurs ze strony c.k. Biura Spraw Skarbu wyniesiony, wyrok Trybunału na drodze apelacji pod dniem 2 stycznia 1850 r. zapadły, zarekurrowany (mocą którego, co do kategorii obecnie zarekurrowanej, oszacowaniu przez w sztuce biegłych miejsce dający, a w skutku tego [s. 974] do faktów wyrokiem dnia 4 sierpnia 1848 r. zapadłym, dla wyznaczonych biegłych zakreślonych, dodane zostało faktum trzecie na okoliczność: „Jaką wartość oznaczyć wypada za część kamienicy Nr 193, na skutek cofnięcia się do linii A i B na planie restauracyjnym oznaczonej, dla użytku publicznego zburzoną, odnośnie do szacunku za całą kamienicę w sumie 12 400 złp przez Rosenthalów zaofiarowanego. Tudzież jakie koszty mogli ponieść Rosenthalowie na rozebranie starych murów, poprzednio przed cofnięciem się do linii A i B powołanego planu istniejących, i jaka wartość była materiału tychże murów zebranego) – zatwierdza. Kosztów niniejszego orzeczenia w ilości 10 złr

a W oryginale: Rozenthalów.

b W oryginale: Rozenthalowie.

c Przekreślony wyraz: „linii”.

sądownie zmoderowanych Rosenthalom od Biura Spraw Skarbu Miasta Krakowa zasądza. Osądzono w ostatniej instancji.

[Podpisy] P. Bartynowski, A. Giebułtowski.

Zalecamy i rozkazujemy etc.

[Podpisy] P. Bartynowski, A. Giebułtowski.

Wyciąg I Główny wydano dla Maurycego Rosenthala 23 sierpnia 1851 r.

[Podpis] A. Giebułtowski.

[cytowane przepisy: Kodeks Cywilny Napoleona, art. 545; ustawa z 19 XII 1821 r. „O zajęciu własności prywatnych na użytek publiczny”]

[hasła: zajęcie na użytek publiczny, sprzedaż licytacyjna, odszkodowanie ze Skarbu Publicznego, biegli sądowi, oszacowanie nieruchomości, Biuro Spraw Skarbu, koszty sądowe]